

Івасик-Телесик (народна казка)

Автор Невідомий

Жили собі дід та баба. Вже й старі стали, а дітей нема. Журяться дід та баба: "Хто нашої й смерті догляне, що в нас дітей нема?" От баба й просить діда:

- Поїдь, діду, в ліс, вирубай мені деревинку, та зробимо колисочку, то я положу деревинку в колисочку та й буду колихати, от буде мені хоч забавка!

Дід спершу не хотів, а баба все просить та просить. Послухався він, поїхав, вирубав деревинку, зробив колисочку.

Положила баба ту деревинку в колисочку - колише й пісню співає:

- Люлі-люлі, Телесику,
Наварила кулешику, -
І з ніжками, і з ручками
Буду тебе годувати!

Колыхала-колыхала, аж полягали вони увечері спати. Встають уранці - аж з тієї деревинки та став синок маленький. Вони так зраділи, що й не сказати!

Та й назвали того синка Телесиком.

Росте той синок та й росте, - і такий став гарний, що баба з дідом не навіщаються з нього.

От як підріс він, то й каже:

- Зробіть мені, тату, золотий човник і срібне веселечко: буду я рибку ловити та вас годувати!

От дід зробив золотий човник і срібне веселечко, спустили на річку - він і поїхав.

Їздить Телесик по річці, ловить рибку та годує діда й бабу, наловить та віддасть - і знову поїде.

А мати йому їсти носить. Та й каже:

- Гляди ж, синку, як я кликатиму, то пливи до бережка, а як хто чужий, то пливи далі.

От мати наварила йому снідати, принесла до берега та й кличе:

- Телесику, Телесику!

Приплинь, приплинь до бережка!

Дам я тобі їсти й пити!

Телесик почув:

- Ближче, ближче, човнику, до бережка, - це ж моя матінка снідати принесла!

Пливе. Пристав до бережка, наївся, напився, віддав матері рибку, відіпхнув золотий човник срібним весельцем і поплив далі рибку ловити.

А змія й підслухала, як мати кликала Телесика, прийшла до берега та й давай гукати товстим голосом:

- Телесику, Телесику!

Приплинь, приплинь до бережка!

Дам я тобі їсти й пити!

А він чує:

- То ж не моєї матінки голос! Пливи, пливи, човнику, далі! Пливи, пливи, човнику, далі!

Махнув весельцем – човник і поплив. А змія стояла-стояла та й пішла від берега геть.

От мати телесикова наварила йому обідати, понесла до берега та й кличе:

- Телесику, Телесику!

Приплинь, приплинь до бережка!

Дам я тобі їсти й пити!

Він почув:

- Ближче, ближче, човнику, до бережка! Це ж моя матінка мені обідати принесла.

Приплив до берега, наївся, напився, віддав матері рибку, що наловив, відіпхнув човника і поплив знову.

А змія приходить до берега та знову товстим голосом:

- Телесику, Телесику!

Приплинь, приплинь до бережка!

Дам я тобі їсти й пити!

А він почув, що не материн голос, та й махнув весельцем.

- Пливи, пливи, човнику, далі! Пливи, пливи, човнику, далі!

Човник і поплив далі.

Змія бачить, що нічого не вдіє, та й пішла до коваля.

Ковалю, ковалю! Скуй мені такий тонесенький голосок, як у телесикової матері!

Коваль і скував. Вона пішла до бережка й стала кликати:

- Телесику, Телесику!

Приплинь, приплинь до бережка!

Дам я тобі їсти й пити!

А він думав, що то мати:

- Ближче, ближче, човнику, до бережка, – то ж мені матінка їсти принесла!

Та й приплив до бережка.

А змія його мерщій ухопила з човна та й понесла до своєї хати.

Приносить до хати:

- Зміючко Оленко, відчини!

Оленка відчинила, змія увійшла в хату.

- Зміючко Оленко, натопи піч так, щоб аж каміння розпадалося, та спечи мені Телесика, а я піду гостей покличу, та будемо гуляти.

Та й полетіла кликати гостей. От Оленка натопила піч так, що аж каміння розпадається, а тоді й каже:

- Сідай, Телесику, на лопату!

А він каже:

- Коли ж не вмію, – як його сідати?

- Та вже сідай! - каже Оленка.

Він і поклав на лопату руку.

- Так? - каже.

- Та ні-бо: сідай зовсім!

Він поклав голову:

- Отак, може?

- Та ні-бо, ні! Сідай увесь!

- А як же? Хіба так? - та й попутав ногу.

- Та ні-бо, - каже Оленка.

- Ну так покажи ж, - каже Телесик, - бо я не знаю як.

Вона й почала показувати, та тільки сіла, а він за лопату та й укинув її в піч і заслінкою піч затулив; а сам замкнув хату, зліз на превисоченного явора та й сидить.

От змія прилітає з гостями.

- Зміючко Оленко, відчини.

Не чує

- Зміючко Оленко, відчини!

Не озивається.

- От вража Оленка - вже десь повіялась!

От змія сама відчинила хату, повходили гості, посідали за стіл. Відслонила змія заслінку, вийняла печеню, та й їдять, - думали, що то Телесик. Попоїли добре, повиходили на двір та й качаються по траві:

- Покочуся, повалюся, телесикового м'ясця наївшись!

А Телесик із явора:

- Покотіться, поваліться, оленчиного м'ясця наївшись!

Вони слухають: "Де це?"

Та знову:

- Покочуся, повалюся, телесикового м'ясця наївшись!

А він знову:

- Покотіться, поваліться, оленчиного м'ясця наївшись!

Вони знову: "Що воно таке?" Давай шукати, давай дивитися та й угледіли Телесика на яворі.

Кинулись до явора та й почали його гризти.

Гризли-гризли, аж зуби поламали, - а не перегризуть.

Кинулись до коваля:

- Ковалю, ковалю! Скуй нам зуби, щоб того явора перегризти!

Коваль і скував. Вони як почали знову... От-от уже перегризуть. Коли летить табун гусей. Телесик їх просить:

- Гуси, гуси, гусенята!

Візьміть мене на крилята

Та понесіть до батенька,

А в батенька - їсти й пити,

Ще й хороше походити!

А гуси й кажуть:

- Нехай тебе середні візьмуть!

А змії гризуть-гризуть... Аж летить знову табун гусей. Телесик і просить:

- Гуси, гуси, гусенята!

Візьміть мене на крилята

Та понесіть до батенька,

А в батенька - їсти й пити,

Ще й хороше походити!

Так і ці йому кажуть:

- Нехай тебе задні візьмуть!

А явір аж тріщить. Відпочинуть змії - та й знову гризуть, відпочинуть - та й знов...

Аж летить іще табун гусей. Телесик так їх і просить:

- Гуси, гуси, гусенята!

Візьміть мене на крилята

Та понесіть до батенька,

А в батенька - їсти й пити,

Ще й хороше походити!

- Нехай тебе задне візьме!

Та й полетіли.

Сидить сердешний Телесик, - от-от явір упаде, от-от доведеться пропасти!

Коли це летить собі одним одне гусеня: відбилось - насилу летить. Телесик до нього:

- Гуся, гуся, гусенятко!

Візьміть мене на крилятко

Та понесіть до батенька,

А в батенька - їсти й пити,

Ще й хороше походити!

От воно:

- Сідай! - каже та й ухопило його на крила. Та втомилось, сердешне, так низенько несе.

А змія за ним - чи не вхопить його - женеться. Та таки не наздогнала.

От гусеня принесло та й посадовило Телесикана причілку знадвору, а само ходить, пасеться.

Сидить Телесик на причілку та й слухає, що в хаті робиться. А баба напекла пиріжків, виймає з печі й каже:

- Це тобі, діду, пиріжок, а це мені пиріжок!

А Телесик знадвору:

- А мені?

То це вона знову виймає пиріжки та й каже:

- Оце тобі, дідусю, пиріжок, а це мені!

А Телесик знову:

- А мені? Вони й почули.

- Що це? Чи ти чуєш, діду, наче щось гукає?

- Та то, - каже дід, - мабуть, так учувається.

То знову баба:

- Оце тобі, дідусю, пиріжок, а це мені!

- А мені? - з причілка каже Телесик.

- От же таки озивається! - говорить баба та зирк у вікно - аж на причілку Телесик.

Вони тоді з хати, та вхопили його, та внесли в хату, та такі раді!

А гусятко ходить по двору, мати й побачила:

- Он гусятко ходить. Піду впіймаю та заріжу. А Телесик каже:

- Ні, мамо, не ріжте, а нагодуйте його! Коли б не воно, то я б у вас і не був.

От вони нагодували його, і напоїли, і під крильця насипали пшона.

Так воно й полетіло.

От вам казочка, а мені - бубликів в'язочка.